

Amsterdamse School Museum Het Schip

Beleidsplan 2017-2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
2. Korte terugblik beleidsperiode 2013 – heden.....	2
3. Visie 2017 – 2020.....	3
4. Onderscheidend Vermogen Museum Het Schip.....	5
5. Ambities & Aanbod 2017 - 2020.....	7
6. Marketing.....	13
7. Organisatie.....	16
8. Financiën.....	17
9. Tot slot: Kunstenplan 2017-2020.....	18

1. Inleiding

Dit is het beleidsplan van Museum Het Schip voor de **periode 2017-2020**. Deze periode is voor Museum Het Schip belangrijk, omdat in 2016 een nieuw gebouw van maar liefst 1200 vierkante meter in de Oostzaanstraat in gebruik wordt genomen. Deze nieuwe ruimte biedt expositieruimte die voldoet aan de internationale museale standaarden. Het is een kans om het museum nog meer allure en artistieke inhoud te geven. Samen met de andere locaties van het museum en de vele activiteiten kan de Amsterdamse School voor het eerst in haar volle breedte getoond worden. En: Amsterdam kan worden verrijkt met een **nieuwe, cultuurhistorische schatkamer en internationale trekpleister**. De aanwezigheid van een toonaangevend en drukbezocht **museum in Amsterdam-West** zal het gebied nog meer imago, prestige en levendigheid geven.

De periode 2017-2020 is voor Het Schip een nieuwe fase en biedt de mogelijkheid om het draagvlak voor het museum verder te vergroten en de Amsterdamse School nog meer betekenis te geven. Kompas hierbij is de **missie**: *‘Het Museum van de Amsterdamse School, gehuisvest in het wereldberoemde sociale woningbouwcomplex Het Schip van architect Michel de Klerk, toont de expressionistische Amsterdamse School in haar volle sociale en artistieke breedte en biedt aan huidige en toekomstige generaties inspiratie op het gebied van architectuur, volkshuisvesting en toegepaste kunst’.*

2. Korte terugblik beleidsperiode 2013 - heden

Het beleidsvoornemen uit het beleidsplan 2013-2016 was om de Amsterdamse School als architectuur- en kunststroming te tonen en bekend te maken bij een breed publiek. Dit is voor een groot deel gerealiseerd. In de verkenningen van de Kunstraat van 15 december 2014 wordt Museum Het Schip ook expliciet geroemd voor de bijdrage aan de belangstelling voor het erfgoed van de Amsterdamse School. Een ander beleidsvoornemen was om de museale kwaliteit goed te borgen. Hierin is veel energie gestopt. Hierdoor heeft het museum ook kunnen voldoen aan de uitgebreide audit van het bureau Museumregistratie en is het een erkend museum, waar de Museumjaarkaart gebruikt kan worden.

Museum Het Schip heeft zich ingespannen om de Amsterdamse School in **Amsterdam, Nederland en internationaal** op de kaart te zetten. Dit gebeurde via exposities die veel publiciteit hebben opgeleverd. Bijvoorbeeld ‘Het krotje’ over de periode van vóór de Woningwet of ‘Boekbeeld’ over Amsterdamse School boekomslagen. Ook is er een reizende expositie over de Amsterdamse School georganiseerd die onder andere in het Museum Grasny Gorka in Kemerovo (Rusland) en het architectuurmuseum MUAR in Moskou getoond is.

Museum Het Schip heeft zich ook ingezet voor de spreading van cultuur in de stad. Zo konden dankzij financiële steun van **Stadsdeel West** in de afgelopen twee jaar kunstenaars uit West in het museum exposeren. In Amsterdam-Zuid heeft de dependance De Dageraad de belangstelling voor het daar gelegen Amsterdamse School erfgoed vergroot. **Stadsdeel Zuid** heeft hieraan een bijdrage geleverd, via een eenmalige investering en het samen georganiseerde festival Ontdek Berlage.

Een bijzonder initiatief is het in maart 2014 gelanceerde digitale Platform Wendingen. In korte tijd is het uitgegroeid tot een goed bezocht en actief platform, met vele ambassadeurs in heel Nederland

die stukken en foto's aanleveren. Er zijn al meer dan 1000 beschrijvingen van Amsterdamse School-objecten en biografieën van architecten en kunstenaars.

De afgelopen beleidsperiode had het museum het **cultureel ondernemerschap** hoog in het vaandel staan. Dit blijkt ook wel uit het percentage eigen inkomsten, dat het museum in de afgelopen jaren gerealiseerd heeft. In 2013 was dat 68% en in 2014 78%.

Heel bijzonder was de bijdrage van 180.000 dollar van de Getty Foundation in Los Angeles. Het laat goed de internationale waardering voor de Amsterdamse School en het museum zien.

Het museum heeft zich zakelijk verder geprofessionaliseerd. Zo wordt de boekhouding nu gedaan door een administratiebureau en is een nieuw accountantsbureau aangetrokken voor de jaarrekeningen. Qua professionalisering is nog wel een slag te maken, met name in verband met de komende uitbreiding van het museum.

Niet alle doelen zijn de afgelopen jaren gehaald. Het aantal bezoekers en het aantal scholen is iets gestagneerd. Het bleek dat het museum door zijn beperkte ruimtelijke capaciteit grote groepen zoals bussen van touroperators niet goed kon ontvangen. Daarom is fors ingezet op de uitbreiding van het museum. Hierin is veel energie gestoken, zowel qua fondsenwerving, verbouwingsplannen als **uitwerking van het museale concept op het gebied van de educatie, rondleidingen en exposities**. Deze uitbreiding wordt nu een jaar eerder (medio 2016) gerealiseerd dan gepland.

3. Visie 2017-2020

Het belangrijkste uitgangspunt voor het nieuwe museum is: een **drempelloos museum**: 'drempelloos' in de zin van een museum waar de bezoeker centraal staat, een museum dat onderdeel uitmaakt van Amsterdam en de verbinding legt met de inwoners en bezoekers van de stad. Maar ook drempelloos omdat het erfgoed van de Amsterdamse School niet ophoudt bij de binnen-collectie maar op straat verder gaat: gebouwen en straatmeubilair van de Amsterdamse School maken net zozeer als de presentaties in het museum onderdeel uit van de beleving die het museum de bezoekers wil bieden. Omdat Museum Het Schip juist die **wisselwerking tussen binnen en buiten** aan de bezoekers wil tonen, moet deze beleving zich niet alleen toespitsen op een bezoek aan het museum maar ook op het deelnemen aan een van de vele rondleidingen die Het Schip aanbiedt. De 'buiten'-collectie gaat voor de bezoeker pas echt 'leven' na een bezoek aan het museum en andersom krijgt de binnen-collectie nog meer diepte na een bezoek van de buitencollectie. Op deze manier komen alle elementen die aan de Amsterdamse School zijn verbonden, zoals de idealen, de beeldhouwkunst, architectuur en ambachten, volop tot leven, evenals de actuele verbindingen tussen het erfgoed en de stad Amsterdam. Met dit concept wil Het Schip bezoekers deelgenoot maken van relevante thema's uit de geschiedenis en de collectie van de Amsterdamse School. Het gaat hierbij niet alleen om materieel maar ook immaterieel erfgoed, zoals bijvoorbeeld de geschiedenis van de corporaties en volkshuisvesting, onderwerpen waarmee Het Schip onlosmakelijk is verbonden.

Verder kiezen wij voor een 'vakoverstijgende' oriëntatie, waarbij het vanuit kunsthistorisch perspectief gaat om de **verbinding en onderlinge samenhang** met andere vakgebieden, zoals de maatschappijgeschiedenis, de politieke geschiedenis, de stadssociologie en de architectuur. Ook de traditionele ambachten, die in de bouwkunst van de Amsterdamse School centraal stonden en

vandaag de dag nog relevant zijn, komen aan de orde. Tegelijkertijd proberen we in onze aanpak een vertaling te maken naar het heden en vooral ook de toekomst: De Amsterdamse School als onuitputtelijke bron voor nieuwe 'avenues' en perspectieven en als levend element in de Amsterdamse en internationale context. Die verbinding van verleden, heden en toekomst wordt nog nadrukkelijker dan voorheen onderdeel van het beleid voor 2017-2020.

Welke rol speelt ons **nieuwe gebouw** hierbij en waarom is deze uitbreiding voor Het Schip zo van belang? Alle belangrijke elementen waar de Amsterdamse School voor staat, zoals de vernieuwingsdrang, het spelen met vormen, het 'avant la lettre'-streven om de kunst naar de mensen toe te brengen, de volkshuivestingsbeweging en talloze andere facetten, kunnen in de nieuwe setting op een nog aantrekkelijkere en modernere manier aan jong en oud gepresenteerd worden. Door de uitbreiding komt er meer expositieruimte voor onze unieke binnencollectie. Samen met de 'buitencollectie' kan Amsterdam laten zien hoe mooi en bijzonder de stad is en zich voortaan meten met steden als Barcelona (Gaudi) en Glasgow (Mackintosh). Daarbij hebben we nu de mogelijkheid om nog meer bezoekers te kunnen verwelkomen.

Museum Het Schip heeft sinds de start een groeiend aantal bezoekers, met de nieuwe locatie wil het museum in 2017 de volgende stap zetten en **tenminste 50.000 'gasten'** verwelkomen. Wij hebben inmiddels een brede '**community**' van betrokkenen, waaronder ook veel buitenlandse bezoekers. Tot onze 'gemeenschap' behoren de reguliere bezoekers, maar ook mensen die vanuit een speciale betrokkenheid verbonden zijn aan het museum, zoals architecten, kunstenaars, ambachtslieden, studenten en mensen met belangstelling voor volkshuisvesting. En dan hebben we het grote aantal vrijwilligers dat zich sinds jaar en dag al inzet voor het Museum nog niet eens genoemd.

Dankzij de uitbreiding kunnen wij ook onze **educatieve projecten** een nieuwe impuls geven. De pilots die het Museum het afgelopen jaar heeft uitgevoerd voor het primair onderwijs vormen een goede basis voor verdere uitbreiding. Met de uitbreiding komen faciliteiten beschikbaar die voor scholen zeer aantrekkelijk zijn.

Zonder onze samenwerkingspartners hadden wij de tot nu toe behaalde resultaten niet kunnen realiseren. **Samenwerking** met andere instellingen is daarom een wezenlijk onderdeel van onze visie voor 2017-2020. Sterker nog: Museum Het Schip is ervan overtuigd dat alleen met samenwerking een toekomstbestendig museum met internationale allure kan worden gerealiseerd.

Architectuurcentrum Amsterdam, Museum Het Schip en het Van Eesterenmuseum praktiseren al verschillende vormen van samenwerking. Wij hebben de wens tot verdergaande samenwerking met elkaar vastgelegd. Het doel hiervan is de Amsterdamse architectuur en stedenbouw, zowel in het verleden als in de huidige praktijk, als uitzonderlijk rijke bron van de stad beter te exploreren en te exploiteren. Wij zien architectuur en stedenbouw als een even laagdrempelige als inspirerende drager van cultuur. Alle Amsterdammers en gasten kunnen ervan genieten. Arcam, Het Schip en Van Eesteren museum willen van een beter gebruik van deze bron de motor zijn. Concreet organiseren wij gezamenlijk, met anderen en in wisselende samenstellingen, themajaren, zoals '2016 – 100 jaar Amsterdamse School', '2017 De Stijl' en '2017 – International Social Housing Festival – Go Social!', excursies, educatieve programma's, internationale architectuurdocumentaties ('KUS-jes').

Voor wat betreft de exposities zal worden samengewerkt met het Centraal Museum Utrecht, het Stedelijk Museum en het Amsterdam Museum. Met laatstgenoemde worden ook mogelijkheden op het gebied van shared services op organisatorisch niveau nader verkend. Voor wat betreft de collectie wordt ook samengewerkt met het Drents Museum in Assen en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Verder zal het Museum samenwerkingsverbanden aangaan met bijvoorbeeld de Universiteiten en Hogescholen van Amsterdam en Aedes (de landelijke koepel van woningcorporaties). Met de Amsterdamse Federatie van Amsterdamse Woningcorporaties en haar leden bestaat al sinds 2001 een innig contact. Op promotioneel niveau wordt samengewerkt met Amsterdam Marketing, vooral met het oog op de buitenlandse markt. Verder wordt in 2017-2020 een podium geboden aan jong artistiek talent in samenwerking met kunstacademies en grafische opleidingen. In samenwerking met de Volksuniversiteit wordt een speciaal programma ambachten opgezet en uitgevoerd.

De eigen inkomsten die wij als cultureel ondernemer al sinds jaar en dag in ruime mate realiseren, zijn - en blijven! - een belangrijke indicator voor de door ons beoogde **maatschappelijke relevantie** en *waardering van het publiek*. Dat het museum brede steun geniet wordt ook duidelijk uit de opbrengsten die met de wervingsactie voor het nieuwe gebouw zijn gerealiseerd: in de periode 2017-2020 wil het Museum het aantal betrokkenen bij het museum verder uitbreiden en borgen. Het nieuwe gebouw biedt hiertoe volop mogelijkheden. Er is nu voldoende ruimte om samen met partners tentoonstellingen en activiteiten te organiseren.

De nieuwe uitbreiding brengt **risico's** met zich mee, die door directie en bestuur van Het Schip nader zijn geïnventariseerd. Een groter museum impliceert een grotere exploitatie. Op basis van haalbaarheidsonderzoek en in nauw overleg met partners (waaronder de Federatie, de Gemeente Amsterdam) zijn deze risico's afgewogen. Van belang is dat de begrote eigen inkomsten ook daadwerkelijk worden gerealiseerd en dat met name de geprognosticeerde bezoekersaantallen worden behaald. Verder voorziet ons plan ook in een verhoging van de bijdrage uit het Kunstenplan. Wat de organisatie betreft kan worden voortgebouwd op de reeds ingezette professionalisering, waarin nog een verdere stap zal worden gemaakt. Functies als de zakelijke leiding, marketing en beheer (beveiliging) worden bijvoorbeeld uitgebreid. Verder zal het vrijwilligerspotentieel worden versterkt, omdat de uitbreidingsplannen dit vragen, maar ook omdat vrijwilligerswerk onlosmakelijk onderdeel is van de signatuur van Het Schip.

4. Onderscheidend vermogen Het Schip

Museum Het Schip is het enige museum in Amsterdam West (middenin de Spaarndammerbuurt) met een internationale uitstraling en aantrekkingskracht. Bijzonder is dat je met een bezoek aan het Museum *letterlijk* middenin de Amsterdamse School staat. Aan het Spaarndammerplantsoen staan drie monumentale volkswoningbouwcomplexen van Michel de Klerk. Het meest expressionistische blok wordt in de volksmond Het Schip genoemd en behoort tot de top van de architectuurstroming De Amsterdamse School uit het begin van de twintigste eeuw.

Om meer redenen is de Amsterdamse School **bijzonder**. De Amsterdamse School is internationaal vooral beroemd geworden door de 'arbeiderspaleizen' die tot stand zijn gebracht. Het is een totaalconcept waarbij de verheffing van de arbeiders met kunst en cultuur centraal stond.

Met de invoering van de **Woningwet in 1901** begon een bijzondere Nederlandse volkshuisvestingstraditie. Als antwoord op de erbarmelijke woonomstandigheden van de arbeiders ontstond een unieke alliantie tussen overheid, corporaties en architecten met als doel het realiseren van een zo hoog mogelijke woonkwaliteit voor iedereen.

Maar de Amsterdamse School is veel meer dan een *volkshuisvestingsbeweging*. Het gaat om een **expressionistische kunstbeweging** uit de periode 1910-1935, die later in internationale context als **Art Deco** is geïnterpreteerd en beroemd is geworden. De Art Deco is de beweging in kunst en architectuur, die in het begin van de twintigste eeuw in heel Europa furore maakte. De bouwmeesters, kunstenaars en vormgevers van de Amsterdamse School hadden een aansprekende gemeenschapskunst vol romantiek, fantasie en schoonheid voor ogen. Ze waren de rebellen van hun tijd, die streden tegen de toen heersende vervlakking en waren optimistisch over hun toekomst. Ze hadden oog voor de traditie maar vervatten die in nieuwe vormen en combinaties. De binnenkant was even belangrijk als de buitenkant en zo kwamen zij tot een integraal geheel met een spannende balans: een **Gesamtkunstwerk**. Zij legden zichzelf geen beperkingen op. Deze mentaliteit werkt juist in onze tijd van 'specialisatie' weer inspirerend.

De Amsterdamse School kreeg haar erkenning op de grote wereld-kunsttentoonstelling in 1925 in Parijs. Deze *L'Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes* wordt gezien als het hoogtepunt van de internationale kunststroming *Art Deco*. Michel de Klerk werd op deze tentoonstelling postuum geëerd. Er waren foto's van zijn gebouwen en in een speciale salon stonden zijn meubels opgesteld.

De Amsterdamse School is **nog steeds actueel en relevant**. In de huidige globaliserende en pragmatische tijd bestaat een verlangen naar idealistische vernieuwing. Regelmatig zoeken hedendaagse architecten als kritiek op het verzakelijkte modernisme naar nieuwe expressionistische vormen. Een van de eerste nieuwe sculpturale gebouwen in deze lijn, het Piraeus-woningblok van de Duitse architecten Hans Kollhoff en Christian Rapp, staat alweer bijna 22 jaar op het KNSM-eiland. Ook in de stedelijke vernieuwing is sprake van nieuw expressionisme. Een goed voorbeeld is het gebouw Parkrand in Geuzenveld waar het architectenbureau MVRDV – net zoals bij de Amsterdamse School – speelt met vormen en kunst.

De Amsterdamse School appelleert aan termen als idealisme, collectiviteit, integratie van kunsten, plasticiteit, materiaalbeheersing en innovatie. Nog altijd staan veel van deze begrippen centraal in de denkwereld van hedendaagse architecten en kunstenaars. Daarbij gaat het dan met name om de vormtaal en de idealen van de Amsterdamse School. Gerenommeerde restauratiearchitecten laten zich door de Amsterdamse school inspireren, bijvoorbeeld architectenbureau MVRDV, Van Stigt en Molenaar & Co, Uyttenhaak, Coenen, Swarte, Neutelings Riedijk, Dekkers, Claus & Kaan en jonge architecten als DUS architecten met hun een-op-een 3-dimensionale printexperimenten. Het zelfde geldt voor kunstenaars. Erwin Olaf liet zich bijvoorbeeld bij zijn ontwerp voor de nieuwe euromunten inspireren door de stoere beelden van Hildo Krop in Amsterdam.

5. Ambities & Aanbod 2017 -2020

Voor 2017-2020 staat voor Het Schip de lancering en inbedding van een **Nationaal Museum** voor de Amsterdamse School centraal. Niet als doel op zich maar als middel om de missie en de ambities van het museum van een nieuwe, krachtige impuls te voorzien. Wij willen in 2017 minimaal **50.000 bezoekers** uit binnen- en buitenland verwelkomen in ons nieuwe museum.

De ambities en het aanbod voor 2017-2020 zijn afgestemd op de voorkeuren en wensen van ons publiek en door ons gekozen positionering. Veel aandacht zal besteed worden aan **persoonlijke verhalen en subjectieve belevenissen**, niet alleen in de exposities maar ook in de rondleidingen, het educatief aanbod en het online platform Wendingen.

Het gaat Het Schip om het bieden van een unieke ervaring. Het museum wil het erfgoed – waaronder stukken uit zowel de binnen- als buitencollectie – betekenis geven en voor de bezoeker in een context plaatsen. De bezoeker moet verbanden gaan zien tussen de verschillende kunst- en architectuurvormen. Hierbij hoort uitdrukkelijk ook de **verbinding tussen kunst en maatschappij**.

Vanuit het verheffingsideaal van de Amsterdamse School probeerden kunstenaars arbeiders met de schoonheid van kunst in aanraking te brengen. Een mooie vormgeving was daarvoor belangrijk. Zo ontstonden de arbeiderspaleizen met mooie gevels en vaak goed ingerichte interieurs.

In de periode 2017-2020 zal het accent worden gelegd op het plaatsen van de Amsterdamse School in deze brede context van de volkshuisvesting. Ook zal de relatie van de Amsterdamse School belicht worden met andere kunststromingen, zoals Arts and Crafts, Jugendstil, Art Deco, Berlage, De Stijl, Modernisme en het Nieuwe Bouwen.

Het aanbod van Museum Het Schip bestaat uit vaste presentaties in het nieuwe museum en in de dependance, het 'Bezoekerscentrum De Dageraad'. Voorts organiseert Het Schip tijdelijke tentoonstellingen (op eigen locaties en gastlocaties), excursies en rondleidingen, publicaties, lezingen en een educatief aanbod voor kinderen en studenten. De verschillende disciplines van de Amsterdamse School komen aan bod: niet alleen architectuur maar ook beeldhouwkunst, smeedwerk, keramiek, meubelkunst, glaswerk, grafiek, textiel, typografie, volkshuisvesting en stedenbouw.

Museum Het Schip streeft een **laagdrempelig concept** na waarbij interactie met bezoekers centraal staat. Het museum wil geen aanbod-gericht eenrichtingsverkeer; bezoekers moeten ook hun inbreng kunnen leveren. Daarom wordt gekozen voor een **integrale verbinding** tussen de exposities, de rondleidingen, het educatief aanbod, het digitaal platform Wendingen en de overige activiteiten.

- **5.a. Vaste expositie**

De vaste expositie krijgt met name zijn beslag in het nieuwe, 1200 vierkante meter tellende gebouw. Uiteraard maken ook de andere onderdelen, waaronder het vermaarde, nog originele postkantoor, de museumwoning, het 'krotje' (een nagebouwde arbeiderswoning van voor de Woningwet) en de buitenexpositie over Amsterdamse School-straatmeubilair onderdeel uit van de vaste expositie.

Op de eerste verdieping van ons nieuwe gebouw wordt een vaste expositie over de Amsterdamse School ingericht. Hierin komen de verschillende aspecten van de Amsterdamse School **thematisch**

aan bod, zodat bezoekers de samenhang in deze kunst- en architectuurstroming kunnen ontdekken. In de nieuwe vaste expositie wordt de bezoeker allerlei relevante verbanden getoond, bijvoorbeeld tussen de vorm van een schelp, een uitstekend baksteenverband en het speciale Kristallenummer van het Tijdschrift Wendingen. De Amsterdamse School heeft vele inspiratiebronnen en verschijningsvormen, die interessant genoeg zijn om geduid te worden. In de vaste expositie wordt aan de volgende onderwerpen aandacht besteed:

- De '**Gesamtkunst**' van de Amsterdamse School Naast een rijkdom aan concrete artefacten die de bezoeker kan bewonderen, bieden diverse audiovisuele middelen sfeer en uitleg¹
- De architecten en kunstenaars van de Amsterdamse School hadden grote verwachtingen van de toekomst. Het waren rebellen van een nieuwe tijd. Niet voor niets heette het bindende tijdschrift van de beweging **Wendingen**. In een onderdeel van de expositie worden de originele Wendingen getoond en de mogelijke inspiratiebronnen, zoals de oosterse mystiek, de theosofie, het christendom en het socialisme. Maar ook fantasieontwerpen en de idealen voor een gemeenschapskunst, zoals van Wijdeveld, en de volkswoningbouw door woningbouwverenigingen. Bij dit onderdeel van de vaste expositie wordt aandacht geschonken aan de relatie van de Amsterdamse School met internationale bewegingen, zoals de Arts en Crafts, en de internationale contacten rond het tijdschrift Wendingen
- Er is nadrukkelijk veel aandacht voor het **werk van Michel de Klerk**, als grote inspirator van de Amsterdamse School en architect van Het Schip. Daarbij gaat het om zijn gebouwen maar ook om zijn tekeningen en meubels. Een door hem zelf ontworpen slaapkamerkast (in het bezit van Museum Het Schip) en een interieur, dat door het Centraal Museum Utrecht in voortdurend bruikleen zal worden gegeven, staan hierbij centraal
- De Amsterdamse School probeerde **vernieuwing** te koppelen aan een verbondenheid met traditie. Nederlandse streekarchitectuur, volksnijverheid en scheepvaart klinken door in de gebouwen en kunstwerken. Hetzelfde geldt voor invloeden uit Scandinavië en Nederlands Indië. Dit onderdeel van de expositie laat zien hoe de Amsterdamse School de traditie in een vernieuwende stijl heeft gegoten
- Het individueel ontwerp van de kunstenaar werd in de Amsterdamse School niet volledig ondergeschikt gemaakt aan de collectiviteit. Het vormt een symbiose. In de volkswoningbouw kreeg iedere bewoner recht op zijn eigen schoonheid. De woningbouwverenigingen bouwden voor het volk. Daarbij ging het niet alleen om goede maar ook om mooie woningen. Bij dit thema is er veel aandacht voor de **geschiedenis van de woningcorporaties**
- In de Amsterdamse School worden veel zinnebeelden gebruikt die vaak weer verwoord werden in een metafoor zoals een slang of een faun. **Beelden van Hildo Krop** worden hier

¹ De vormgeving is verzorgd door Onne Brouwer van het bureau Designwolf met Heske Dam als externe projectleider. De inhoudelijke input is geleverd door een team van deskundigen op het terrein van museale inrichting van de Amsterdamse School.

getoond in samenhang met architectonische ontwerpen, waarbij een levensboom of een toren de samenhang met het hogere verwoordt

- Op het atelier van Eduard Cuypers en bij de architectenbureaus van Berlage en Baanders hebben veel architecten zich bekwaamd in **ambachtelijk ontwerpen**. Drie originele tekentafels, waaronder een van het architectenbureau Baanders, door de familie aan Museum Het Schip geschonken, staan in de architectenzaal van de vaste expositie opgesteld, met daaromheen ladenkasten met bouwtekeningen en schaalmodellen van Het Schip, De Dageraad en Het Scheepvaarthuis
- De binnenkant was voor de architecten van de Amsterdamse School even belangrijk als de buitenkant. Een compleet slaapkamerameublement van Piet Kramer, dat Museum Het Schip met steun van de vereniging Rembrandt en het SNS Reaal Fonds heeft verworven, wordt opgesteld maar ook allerlei andere vormen van **toegepaste kunst**
- De Amsterdamse School biedt ook vandaag de dag aan architecten en kunstenaars inspiratie. Hiervan zullen voorbeelden getoond worden. Dit kan een modern beeldhouwwerk van baksteen zijn maar ook ontwerpen van gebouwen waar het spelen met vormen en kunst toegepast wordt. Als onderdeel van de **audiotour** zullen **moderne architecten en kunstenaars** vertellen over hun inspiratie van de Amsterdamse School.

- **5.b. Tijdelijke exposities**

In het museum komen op de tweede verdieping in ieder geval de volgende tijdelijke exposities:

- **2017: Social Housing festival:** exposities over de Volkshuisvesting met bijzondere Volkshuisvestingsprojecten uit binnen- en buitenland. Samenwerkingspartners zijn de Gemeente Amsterdam, de Amsterdamse Federatie van Woningbouwcorporaties en Aedes. Deze partijen leveren ook een bijdrage aan de ontwikkelingsfase (zie www.socialhousingfestival.com). Het initiatief komt vanuit de Summerschool van de U.v.A, waarbij buitenlandse studenten de vraag was gesteld hoe Museum Het Schip internationaal op de kaart gezet kon worden. Zij adviseerden een social housing festival te organiseren omdat Het Schip daar een opvallend en baanbrekend voorbeeld van is. Schoonheid en kunst niet alleen voor de elite, maar ook voor de arbeiders. Dit dan ook weer vertaald naar de moderne tijd.
- **2018: Gaudi expositie.** De Amsterdamse School heeft zeker uiterlijk, en in zijn expressiviteit, grote overeenkomsten met de werken van Gaudi in Barcelona. Er zijn afspraken met de Fundacion Gaudi om in 2018 een grote expositie bij Museum Het Schip over Gaudi te organiseren
- **2019: Expositie Keeping it Modern.** Museum Het Schip organiseert een expositie met andere mondiale partijen die betrokken zijn bij het project 'Keeping it Modern', dat door de Getty Foundation in Los Angeles is geïnitieerd en waar Museum Het Schip onderdeel van uitmaakt. Het doel van het project is om gebouwen uit de twintigste eeuw een nieuwe actuele uitstraling te geven. De resultaten van het project alsmede beroemde gebouwen van

architecten als Mackintosh, Mendelsohn, Frank Lloyd Wright enz. zijn het onderwerp van een grote expositie.

- **2020: Een expositie over de interactie tussen beeldende Kunst en Architectuur.** Een voorbeeld is het architectenbureau Baanders, dat een kristallisatiepunt vormde voor architecten, zoals Michel de Klerk, en kunstenaars, zoals de ontwerpster Tine Baanders en de schilderes Lizzy Ansingh; ook het Scheepvaarthuis en het oude Stadhuis van Amsterdam zijn mooie iconen van dit thema
- **Kwartaal-Kunstexposities:** ieder kwartaal worden tijdelijke kunstexposities van jonge kunstenaars of architecten getoond. Voorwaarde voor deelname is dat de kunstenaars de Amsterdamse School gebruiken als inspiratiebron voor hun werk. Het gaat hierbij om nieuwe interpretaties van thema's die een belangrijke rol speelden binnen de Amsterdamse School, zoals het spelen met vormen en ambachtelijke creativiteit
- **Broedplaats kleine exposities**
Dependance & Bezoekerscentrum De Dageraad wordt als broedplaats voor kleine exposities ingezet. Zo worden er bijvoorbeeld exposities opgezet en uitgewerkt door mensen uit onze community, die materiaal over Amsterdamse Schoolkunstenaars bezitten en dit graag willen exposeren. Het Schip zal deze betrokkenen ondersteunen en de dependance beschouwen als laboratorium voor eventuele toekomstige tijdelijke exposities in het 'hoofdgebouw'.

- **5.c. Educatie**

De afgelopen jaren heeft Museum Het Schip hard gewerkt aan het ontwikkelen en implementeren van een **educatief programma** dat vanuit verschillende invalshoeken de Amsterdamse School belicht en aansluit bij de wensen van het onderwijs en de verschillende doelgroepen. Het educatief aanbod draagt nadrukkelijk de eigen signatuur van Museum Het Schip en is daarmee onderscheidend. In 2017 – 2020 is het streven om zoveel mogelijk schoolgaande kinderen met Het Schip in contact te brengen en deel te laten nemen aan het educatief aanbod. Museum Het Schip wil scholen uit Amsterdam, scholen uit de regio en scholen uit de rest van Nederland bereiken.

	2017	2018	2019	2020
Bereikte scholen	80	85	90	95
Bereikte scholieren (po en vo)	4800	5100	5400	5700

Een zeer belangrijke doelgroep zijn kinderen uit het **primair en voortgezet onderwijs**. Het museum werkt vanuit een duidelijke onderwijskundige visie: **het nieuwe leren**. Een visie die uitgaat van vragen stellen. Door deze manier van werken komen kinderen tot inzicht en leren zij ontdekken en experimenteren. De opgedane kennis kunnen zij toepassen bij het maken van nieuwe producten in het ambachtslokaal, de nieuwe educatieve ruimte.

De volgende **doelen** staan in de komende beleidsperiode centraal:

- Het overbrengen van de 'sociale beleving' oftewel het 'sociale verhaal' van de Amsterdamse School (de maatschappelijke en sociale betekenis)
- Het belichten van de vormgeving en architectuur als katalysator voor maatschappelijke verbetering
- De doelgroep bekend maken met het 'ambachtelijk' aspect van de kunst van de Amsterdamse School.

De educatieve lessen sluiten aan bij de kerndoelen: **oriëntatie op de wereld** (techniek & tijd) en **kunstzinnige oriëntatie**. Ze zijn erop gericht de kinderen met behulp van 'speelse elementen' te betrekken bij wonen en architectuur in hun eigen leefomgeving en leren trots te zijn op het cultureel erfgoed in hun eigen buurt of stad. Kinderen wordt geleerd op een nieuwe manier naar hun buurt of stad te kijken. Zij worden bewust gemaakt van de geschiedenis van de volkshuisvesting en het belang van goede sociale omstandigheden voor de ontplooiing van mensen. Ook kunnen de kinderen kennis maken met verschillende vormen van techniek en ambachtelijke kunst

Deze doelen krijgen een belangrijke plaats in de rondleidingen, de exposities en de activiteiten in het nieuwe ambachtslokaal. In het ambachtslokaal zijn mogelijkheden tot cursussen tekenen, het bakken van bakstenen, het maken van metselverbanden, houtbewerking, etsen, batikken, het ontwerpen van sieraden, het ontwerpen van boekbanden, het maken van keramiek en het leren emailleren.

Het museum ontwikkelt voor zowel het primair als voortgezet onderwijs speciaal voor de periode 2017-2020 verschillende **lespakketten**, een en ander in afstemming en samenwerking met de scholen. Dit zijn zowel uitgebreide lespakketten als pakketten op maat. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de scholen zich van te voren voorbereiden op een bezoek, zodat er ook daadwerkelijk sprake kan zijn van een meerwaarde.

Museum Het Schip biedt leerlingen van scholen in het **voortgezet onderwijs** tevens de mogelijkheid om een **maatschappelijke stage** te doen. Hiervoor heeft het museum een werkboekje gemaakt met verschillende opdrachten voor de stagiaires. Het is de bedoeling dat de MAS-stagiaire werkervaring opdoet en de verschillende facetten van een bedrijf leert kennen. Hierbij heeft het museum niet alleen aandacht voor de werkdiscipline, maar ook voor de ontplooiing van de stagiaire. Zo hebben de stagiaires de mogelijkheid om iets van de Amsterdamse School te leren. Zij maken hiervoor foto's en filmpjes, die vervolgens in het museum of op Youtube getoond worden.

Extra aandacht wil het museum geven aan **het beroepsonderwijs**: vmbo en mbo. Met de nieuwe vaste expositie en de aanwezigheid van een ambachtslokaal, verwachten we dat het voor deze scholen ook interessant wordt om het museum te bezoeken.

Er zijn kinderen die alleen of met hun ouders het museum bezoeken. In de nieuwe expositie van het museum komen daarom enkele kinderhoeken waar kinderen zelf iets kunnen doen, zoals metselverbanden maken en met blokken nieuwe vormen bouwen. Ook komt er los van de scholen een aanbod aan **kinderactiviteiten**. Deze activiteiten richten zich minder op lesdoelen. De creativiteit van de kinderen staat hierbij voorop. Zo geeft het museum speciale rondleidingen waarbij kinderen

opdrachten krijgen. Ook worden er speciale workshops in het nieuwe ambachtslokaal georganiseerd. Dit kan schilderen zijn, maar ook sieraden maken, pottenbakken, enz. De plannen hiervoor worden in samenwerking met de Volksuniversiteit verder ontwikkeld. Daarbij wordt ook de naschoolse opvang betrokken.

Een belangrijke doelgroep van Museum Het Schip zijn **studenten van voortgezette opleidingen** uit zowel binnen- en buitenland. Het gaat doorgaans om studenten architectuur, erfgoedstudies, kunstgeschiedenis, stadssociologie en museale wetenschappen, die vaak met een docent het museum bezoeken.

Bij het museum werken ook regelmatige **stagiaires van voortgezette opleidingen**. Een 'vaste leverancier' is de Reinwardt Academie, maar er melden zich ook stagiaires van andere studies, waaronder met enige regelmaat studenten uit het buitenland. Het museum heeft met woningcorporatie Eigen Haard afgesproken dat we voor deze internationale studenten een 'Student in residence programma' gaan ontwikkelen. Hiervoor krijgt het museum de beschikking over een speciale woning in het complex.

- **5.d. Activiteitenprogramma**

Het verband tussen de binnen- en buitencollectie van Het Schip en de 'integrale beleving' die het museum de bezoeker wil bieden, zal ook in het activiteitenprogramma van het museum aan de orde komen. In aansluiting op de exposities worden ook vele **rondleidingen** en excursies georganiseerd, waarbij deskundige, meertalige gidsen vertellen over de Amsterdamse School. De deelnemers waarderen dit zeer, omdat ze geattendeerd worden op bijzondere kenmerken van de Amsterdamse School en hierover vragen kunnen stellen. De meest gegeven rondleidingen vinden plaats bij Het Schip en zijn onderdeel van het bezoek aan het museum. Tijdens openingstijden is er ieder uur een rondleiding van drie kwartier langs het gebouw, waarbij men het postkantoor, de museumwoning en het schoolplein met straatmeubilair bezoekt. Daarnaast organiseert het museum **speciale rondleidingen**. Tijdens de vakanties zijn er lange rondleidingen langs de bouwkunstwerken van architect Michel de Klerk aan het Spaarndammerplantsoen. Iedere zaterdag is er een lange rondleiding langs de Schatten van de Volkshuisvesting in de Spaarndammerbuurt. Op zaterdagochtend is er ook een speciale volledig Engelse rondleiding.

- De meeste rondleidingen zijn in de vorm van een **wandeling**, zoals de rondleiding Diamanten van Zuid langs de verschillende architectuurstijlen
- Er worden door het museum ook **fietstochten** georganiseerd, zoals een fietstocht door Plan Zuid, langs de gebouwen van architect Berlage, langs de beelden van Hildo Krop of langs het industrieel erfgoed in de omgeving van Het Schip
- Heel populair is de **bustocht** van Museum Het Schip langs de gebouwen van de Amsterdamse School, die nu al weer een paar jaar iedere maand wordt gehouden. Het is een interessante tocht omdat men kan zien hoe mooi en rijk gevarieerd de Amsterdamse School-gordel uit de jaren twintig-dertig is. Tijdens deze excursie komt men zowel in Het Schip als het Bezoekerscentrum De Dageraad. Er is ook een bustocht 'Thuis in de Volkshuisvesting' waarin de geschiedenis van de volkshuisvesting centraal staat. Naast een bezoek aan Het Schip met

zijn krotje en arbeiderswoning komt men ook langs de eerste Amsterdamse Woningwetwoningen van Rochdale.

- In 2017 komt er een speciale bustocht die wordt georganiseerd in samenwerking met stichting Levant. Op verschillende bijzondere plekken van de Amsterdamse School in de stad zal een opera worden opgevoerd: De Weduwe van de Amsterdamse School.
- Naast de bustochten organiseert het museum al jaren **boottochten**. Er zijn twee varianten. De bootexcursie 'Over Arbeiderspaleizen en Zeekastelen' vertrekt van de steiger bij het Centraal Station richting Het Schip en laat vooral de moderne architectuur langs de IJ-oeveren zien. De tweede boottocht start bij de Westergasfabriek en eindigt bij het Bezoekerscentrum de Dageraad. Deze tocht geeft meer de aandacht aan de geschiedenis van de volkshuisvesting in de negentiende- en twintigste-eeuwse wijken.

Het museum organiseert ook **lezingen** over de Amsterdamse School. Vanaf 2016 beschikt het museum over een auditorium. Het is de bedoeling om hier een uitgebreid lezingen- en activiteitenprogramma te gaan opzetten, waaronder ook films en muziek. Want bij de Amsterdamse School gaat het om de verbinding der kunsten.

“Een gebouw is een symfonie en de compositie van noten is net als het metselen van bakstenen”, architect H. Th. Wijdeveld, hoofdredacteur van het tijdschrift Wendingen.

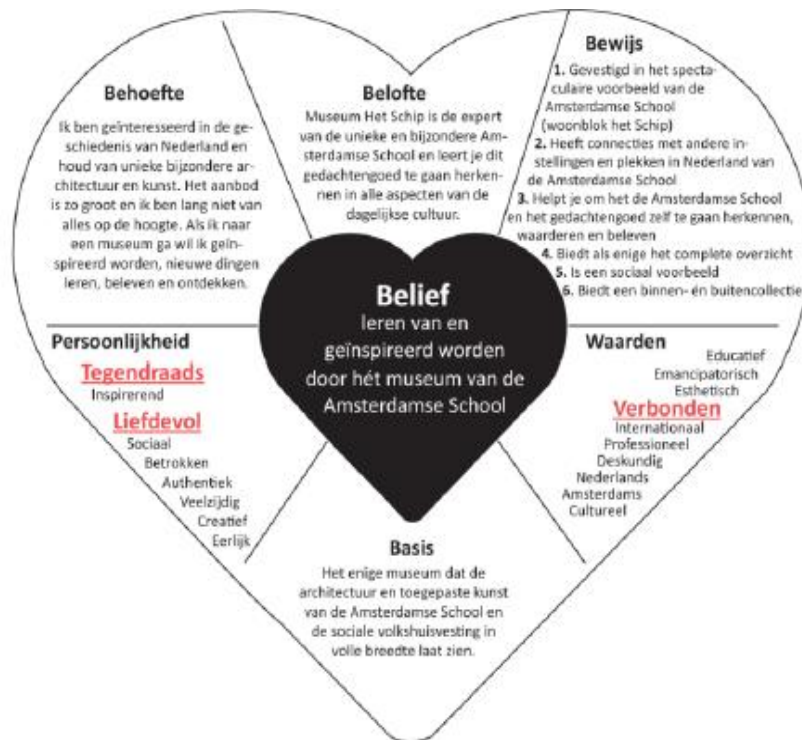
- **5.e. Wendingen.**

Museum Het Schip bezit het **digitaal platform Wendingen**: www.amsterdamse-school.nl. Met het platform wil Museum Het Schip de verschillende gebouwen van de Amsterdamse School in kaart brengen, alsmede de aan de Amsterdamse School gelieerde verschillende disciplines, van bruggenbouw tot glaskunst en van woonblok tot sieraad. Het is de bedoeling om ook de collectie van Museum Het Schip op dit platform online in beeld te brengen. Dit gebeurt nu sporadisch met een aantal collectiestukken. In de toekomst zal dit verder uitgebreid worden. Naast een fysiek bezoek aan Museum Het Schip, kan men dan ook op een virtuele wijze de collectie van de Amsterdamse School 'bezoeken'. In de vaste collectie zal platform Wendingen ook prominent aanwezig zijn zodat het fysieke en virtuele museum nauw op elkaar aansluiten. Uiteraard wordt het platform Wendingen actief gekoppeld aan de sociale media van het Museum en andersom wordt in de marketing van het museum actief naar het platform verwezen.

6. Marketing

Het Bureau Motivaction heeft in 2014 voor Museum Het Schip een onderzoek gedaan en een **positioneringsadvies** gegeven². Naar aanleiding hiervan is door het bureau ook een 'merkhart' opgesteld.

² Als sponsoring in natura.

Volgens Motivaction is de kunst- en architectuurstroming De Amsterdamse School zodanig divers dat deze brede groepen bezoekers kan trekken. Dit geldt ook voor de collectie die het museum wil tonen. Belangrijk is dat de Amsterdamse School nog altijd inspiratie biedt. Door de menselijke en persoonlijke aanpak van het museum straalt het museum verbondenheid en een liefdevolle aanpak uit. Deze waarden sluiten goed aan bij de erfgoedtraditie van de Amsterdamse School zoals de begeerlijke en mooie objecten voor de elite, maar ook de levensechte ornamenten en versieringen op de huizen voor arbeiders. Kortom: een kracht van het Museum is dat het voor **brede doelgroepen interessant** is. Het museum heeft de potentie om niet alleen de traditioneel hoogopgeleide museumbezoeker te trekken, maar ook de doelgroep van 'geïnteresseerden in vroeger' (door Motivaction 'nostalgisch geïnteresseerden' genoemd). Het verhaal dat de woningen van de Amsterdamse School gebouwd zijn om de arbeiders mooie huizen aan te bieden, zal deze doelgroep aanspreken. Zij zijn geïnteresseerd in zaken als menselijke betrekkingen en hoe de mensen leefden. De huidige museumwoning en de tentoonstelling van de 'krotwoning' zijn hier goede voorbeelden van. Ook voor jongeren zal dit interessant zijn. Wat vanzelfsprekend is voor volwassenen, is dat echter niet altijd voor jongeren. Omdat zij het niet hebben meegemaakt of van hun ouders hebben gehoord, is geschiedenis voor hen vaak erg abstract. Daarom investeert Museum Het Schip extra in het beeldend maken van de context waarin de Amsterdam School zijn plaats heeft. Daardoor krijgt het erfgoed en de kunst van De Amsterdamse School voor hen betekenis en wordt het interessant.

In de periode 2013-2016 is door het museum geïnvesteerd in de **marketing&communicatiecapaciteit** (zowel digitaal, inhoudelijk als financieel). Zoals gesteld wil het

museum gemiddeld 50.000 bezoekers realiseren. De USP's die in de marketing zullen worden uitgedragen zijn:

- Kunststroming en architectuur
- Geschiedenis van de sociale volkshuisvesting
- Brede en diverse collectie kunst indoor en outdoor
- (Inter)actieve beleving
- Dwars door Amsterdam & in heel Nederland.

Museum Het Schip heeft een **bezoekersanalyse** verricht, waaruit het volgende naar voren komt.

Museum Het Schip ontving in de afgelopen jaren ca. 20.000 bezoekers (in 2015: 24.000 bezoekers). Hiervan bezocht 75% de locatie 'Het Schip' en 19% de Dageraad. 6% van dit aantal bezoekers boekte de excursie die Museum Het Schip samen met het Amrath hotel organiseert. Van het totaal aantal bezoekers had 41% een Museumjaarkaart, 23% van het totaal aantal bezoekers was groeps- en 77% was individueel bezoeker. Van de groepsbezoekers komt 28% van bedrijven, gevolgd door 16% studenten (HBO en Universiteit) uit Nederland, 13% studenten uit het buitenland, 10% scholieren Middelbaar Onderwijs uit Nederland en 8% studenten Kunst & Cultuur.

Gemiddeld komt 25% van het totaal aantal bezoekers uit het buitenland. De belangrijkste buitenlandse markten voor Museum Het Schip zijn achtereenvolgens Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Spanje, Japan, Scandinavië en de USA. De laatste jaren zijn daar ook Brazilië, Rusland en India bijgekomen.

Museum Het Schip wil duidelijke keuzes maken voor wat betreft de bewerking van **doelgroepen**; zowel waar het gaat om aantallen bezoekers als om inkomstenstromen. Tenslotte kan het geld aan promotie maar één keer worden uitgegeven. Museum Het Schip gaat zich op basis van de bezoekersanalyse met name richten op de **volgende doelgroepen**:

- De dagjesbezoeker (incl. verblijfbezoeker) uit Nederland
- De Amsterdammer
- De verblijfsbezoeker uit het buitenland zowel groepsbezoekers als individuele bezoekers (vaak geïnteresseerden in kunst, architectuur en volkshuisvesting)
- Scholieren en studenten uit Amsterdam, Nederland, en het buitenland.

Het Schip kiest voor een gerichte promotie op deze doelgroepen. Museum Het Schip wendt hiervoor de volgende **instrumenten** aan: allereerst het leveren van kwaliteit door middel van goede exposities en goed verzorgde rondleidingen. Belangrijke aandachtspunten om waardering van klanten te krijgen zijn:

- Gastvrijheid: de bezoeker moet zich welkom voelen; dat wil zeggen dat zij op een gastvrije en enthousiaste manier door personeel van het museum ontvangen moeten worden. Dat geldt voor al het personeel, van kassamedewerk(st)er, bediende in de horeca tot aan de rondleider. Museum Het Schip probeert dit te bereiken door middel van gerichte scholing voor medewerk(st)ers
- Uitstraling: de Amsterdamse School is met name een kunststroming. Daarom is het belangrijk dat de presentaties een hoogwaardige kwaliteit hebben. Dit geldt ook voor uitingen zoals folders, boeken, films en inrichting van alle (museale) ruimtes.

Museum Het Schip beschikt naast het Platform Wendingen over een eigen **website**: www.hetschip.nl. Dit is een informatieve website over het aanbod van exposities en rondleidingen. Aan de website is een reserveringsprogramma en een webshop gekoppeld. Ook wordt de website gebruikt voor crowdfunding. In 2015 had de website 89.000 unieke bezoekers. Aan de website van Museum Het Schip is tevens een **digitale nieuwsbrief** gekoppeld die maandelijks door meer dan 3000 mensen (die zichzelf hiervoor hebben opgegeven) wordt ontvangen.

De strategie van het museum is het verder uitbreiden van het gebruik van **sociale media**. Om dat te bereiken zet Museum Het Schip digitale middelen in: van video (o.a. youtube) tot website, van mobiel tot social media en e-commerce. Museum Het Schip heeft een eigen Twitter en Facebook-pagina die in samenhang met de eigen website en het digitaal platform Wendingen de consument verleidt tot deelname aan diverse activiteiten, zoals rondleidingen en lezingen en natuurlijk een bezoek aan het museum. De Facebookpagina krijgt ook een 'call to action' status. Twitter wordt vooral actief ingezet voor de buitenlandse bezoekers en is geheel in het Engels. Ook worden Twitter en blogs van derden gevolgd om daarmee trends te kunnen volgen die voor het museum interessant kunnen zijn.

Museum Het Schip zal meer nog dan voorheen een **uitgekiende marketingstrategie** gaan volgen. Hiervoor is een marketingplan geschreven. Het is de bedoeling om samen met Amsterdam marketing en andere partners mee te doen aan 'persreizen' met als doel het verschijnen van **redactionele artikelen** in verschillende tijdschriften en dagbladen; een effectieve en relatief goedkope manier van promotie. Buitenlandse en Nederlandse bezoekers die al in Amsterdam aanwezig zijn, kunnen op verschillende wijze op activiteiten en tentoonstellingen van Museum Het Schip gewezen worden. Museum Het Schip is al opgenomen in de I Amsterdam card en wil deze deelname continueren. Verder wil het museum gerichte advertenties plaatsen.

7. Organisatie

Museum Het Schip heeft in de periode 2009-2012 met een **kleine kernformatie** gewerkt, die de organisatie draaiend houdt, aangevuld met een pool van 20 á 25 studenten die kwalitatief goede rondleidingen in het Nederlands en Engels kunnen verzorgen. Daarnaast is er veel vrijwillige inzet van de vele 'vrienden' van het Museum. Mede dankzij de bijdrage van de Gemeente Amsterdam kon Het Schip voorzien in een uitbreiding en professionalisering van de kernformatie in de periode 2013-2016, zodat een **capaciteitsuitbreiding** en passende groei richting de opening van het nieuwe museum in 2016 kon worden mogelijk gemaakt.

Nu dient een nieuwe sprong te worden gemaakt. Hierbij wordt aangetekend dat deze sprong **sober en bescheiden** zal zijn en dat voortgebouwd wordt op de signatuur van Museum Het Schip, waarin **vrijwilligerswerk** een zeer belangrijke bouwsteen vormt.

Gezien de groei die met het nieuwe gebouw zal worden gemaakt, dient op bepaalde onderdelen meer te worden geïnvesteerd. Om een verantwoorde exploitatie te kunnen voeren zal het aantal fte moeten worden uitgebreid. In 2015 – nog voor de opening van de nieuwe uitbreiding van het museum – bestond de kernformatie van het museum uit 4,8 fte. Met name op het gebied van beveiliging/facilitair, marketing en **zakelijke bedrijfsleiding** is uitbreiding nodig. In de

exploitatieprognose voor 2017-2020 is voorzien in een extra uitbreiding naar in totaal **8,9 fte**. Dit betreft de kernformatie op kantoor, winkel en lunchroom. De gidsen en suppoosten die op flexibele wijze worden ingehuurd, blijven gelijk en komen op 4 fte. In totaal is het totaal **12,9 fte**. Daarnaast zal het bestand van langdurig betrokken vrijwilligers worden uitgebreid.

De boekhouding van het museum is extern uitbesteed aan administratiebureau Dingemanse en de jaarrekening wordt opgesteld door Alletto accountants. Accountants Visser & Visser uit Gouda is gevraagd om vanaf 2017 een controleverklaring af te geven. Ter voorbereiding hiervan heeft het accountantsbureau de interne beheersing van Museum Het Schip onderzocht, zodat dadelijk aan alle voorwaarden kan worden voldaan.

Zoals in de visie reeds is opgemerkt heeft Museum Het Schip **samenwerking** hoog in het vaandel staan. Die samenwerking kan bestaan uit het incidenteel samen organiseren van exposities. Ook is er meer vaste, langdurige samenwerking, waaronder met de Amsterdamse corporaties (die ook een jaarlijkse, structurele financiële bijdrage leveren). In de komende jaren wil Museum Het Schip de samenwerking met partners intensiveren. De samenwerkingsverbanden wil het bestuur van het museum uiteindelijk ook organisatorisch gaan verankeren. Museum Het Schip wil bij deze samenwerking de kwaliteiten van de jonge, enthousiaste organisatie uiteraard waarborgen. Museum Het Schip is een erkend geregistreerd museum. Dit betekent dat het museum zich bewust is van zijn plicht om aan alle eisen voor wat betreft organisatie en collectiebeheer te voldoen. Museum Het Schip acht zich dan ook gebonden aan de Ethische code voor musea en de Code Cultural Governance. Dit is formeel ook vastgelegd in het bestuursreglement en verder uitgewerkt in diverse protocollen die het museum hanteert.

8. Financiën

Museum Het Schip kan al sinds de start met recht een cultureel ondernemer worden genoemd. De **eigen inkomsten** zijn en blijven een belangrijke pijler voor het Museum en tevens een belangrijke indicator voor het publieksbereik en maatschappelijk draagvlak.

Het Schip wil in 2017-2020 het eigen inkomstenpercentage rond de (gemiddeld) 70% laten zijn, qua bedrag gemiddeld €888.294,= per jaar (ten opzichte van een gemiddelde jaarlijkse bijdrage uit het Kunstenplan van (afgerond) €380.000,=).

Een groot deel van de eigen inkomsten komt uit entree, rondleidingen, horeca, verhuur, **museumwinkel** en verkoop via onze **webshop**. Daarnaast spelen de bijdragen van fondsen en sponsors een belangrijke rol. Museum Het Schip doet niet alleen veel aan fondsenwerving, ook **crowdfunding** is een belangrijk onderdeel. Op de website van het museum is de mogelijkheid ingebouwd om mee te doen aan crowdfundingacties. Regelmatig worden bezoekers van het museum benaderd om een bijdrage te leveren voor een specifieke activiteit van het museum. In de afgelopen jaren is dit vooral gericht geweest op de uitbreiding van het museum. In de toekomst verwachten we ook crowdfundingacties te starten voor aankoop van collectiestukken en de organisatie van wisselende exposities. Deze crowdfundingacties zullen niet alleen via de eigen website gebeuren maar ook via externe partijen.

Door middel van het **vriendenprogramma** van het museum wordt de binding met Museum Het Schip versterkt. Op dit moment heeft het museum meer dan 100 vrienden die jaarlijks contributie betalen

en een soort vaste achterban vormen. Het is geen aparte juridische entiteit, maar onderdeel van het museum. Het streven is om de komende jaren het aantal vrienden verder uit te breiden.

Wat de kosten van Museum Het Schip betreft, dient nog specifiek te worden ingegaan op de vaste lasten voor de huur. Zoals eerder beschreven krijgt Museum Het Schip per 2016 de beschikking over het nieuwe pand met 1200 vierkante meter. Dit gebouw wordt gehuurd van woningcorporatie Eigen Haard, die het museum in de eerste vijf jaar van het contract een substantiële korting op de huurprijs geeft (huurkosten voor 2017-2020 inclusief de korting: €338.498,=, gemiddeld €84.624,= per jaar exclusief btw). Eigen Haard geeft in de eerste vijf jaar van het contract een korting van in totaal €182.000,=. De huurkosten voor het Postkantoor, museumwoning en Dependance de Dageraad in Amsterdam Zuid bedragen bijelkaar opgeteld gemiddeld €19.256,= per jaar en voor de periode 2017-2020 in totaal €77.027,=.

9. Tot slot: Kunstenplan 2017-2020

De ambities van Museum Het Schip sluiten goed aan op de beleidsuitgangspunten en doelstellingen uit de nota "Hoofdlijnen kunst en cultuur 2017-2020". Het Schip speelt actief in op samenwerking en heeft **coalities** met grotere en kleinere instellingen binnen en buiten Amsterdam. Er zijn niet alleen verbindingen gelegd met culturele instellingen maar ook met spelers uit andere maatschappelijke domeinen. Het Schip wil nog nadrukkelijker dan voorheen een bijdrage leveren aan 'een **breed aanbod van cultuureducatie** in Amsterdam'. Het Schip beschikt over een speciale educatieruimte en een hierop toegespitst nieuw aanbod, waarbij de uiteenlopende ambachten die in directe relatie staan tot de Amsterdamse school, een voorname plaats krijgen. Het betreft zowel de persoonlijke ontwikkeling van kinderen binnen- en buiten de schoolcontext, als de artistieke talentontwikkeling. Om vraaggericht werken te borgen, heeft het Museum in nauwe samenwerking met relevante partners (en dan met name scholen), invulling gegeven aan dit belangrijke onderwerp. Verder speelt Het Schip actief in op het doel van Amsterdam als '**meerpolige stad**'. Het Schip is gevestigd in Amsterdam West, maar trekt al sinds jaar en dag vele toeristen van binnen en buiten Europa. Met de uitbreiding kan nog meer dan voorheen worden ingespeeld op spreiding van bezoekers en het trekken van bezoekersstromen naar andere delen van de stad dan het centrum.

De verwachting is dat het publieksbereik verder zal toenemen naar **50.000 bezoekers in 2017**.

Museum Het Schip zal in de komende kunstenplanperiode ook verder gaan op de ingeslagen weg voor wat betreft '**internationale samenwerking**'. De succesvolle Amsterdamse School expositie in Kemerovo in Siberië en het MUAR in Moskou in 2013 en 2014, krijgen een vervolg. Nu Museum Het Schip de Getty Foundation en andere internationale instellingen tot zijn partners kan rekenen, is dit ook vanzelfsprekend. Verder zijn er al gesprekken gaande met instellingen in Barcelona voor een uitwisselingsexpositie. De missie van Het Schip en het erfgoed waarmee het museum huidige en toekomstige generaties wil blijven enthousiasmeren, lenen zich bij uitstek voor een benadering van 'de wereld als speelveld'.

Mede dankzij de bijdrage van de Gemeente Amsterdam in de periode 2013-2016 heeft het museum zich verder kunnen ontwikkelen en professionaliseren. Het museum is zakelijk sterker geworden en heeft het **cultureel ondernemerschap** verder kunnen borgen. Niet als doel op zich, maar om de **artistiek-inhoudelijke kwaliteit** verder te verbeteren en de organisatie toekomstbestendiger te

maken. Museum Het Schip bouwt voort op een nog immer groeiend draagvlak en raakt meer en meer **verankerd in Amsterdam**. De Amsterdamse School als stroming leent zich bij uitstek voor *urban identification*, de stroming staat immers door zijn mondiale inspiratiebronnen symbool voor diversiteit en een internationale oriëntatie. Dit sluit naadloos aan op Amsterdam als **veelkleurige stad**.

Om het museum van een extra fundament voor de toekomst te voorzien, en de met de uitbreiding ingezette groeisput te kunnen consolideren, vraagt Het Schip in het kader van het Kunstenplan 2017-2020 een grotere, voor de verder ontwikkeling van het Museum **essentiële, bijdrage** aan het AFK.

Bestuur en directie
Museum Het Schip
Amsterdam 25-01-2016